

Kleinschalige goudwinning: schadelijke effecten minimaliseren

In deze rubriek worden korte samenvattingen gegeven van studies die studenten van het FHR Lim A Po Institute of Social Studies maken in verband met de afronding van hun MBA/MPA opleiding. De opleidingen vereisen onderzoek van de eigen samenleving, waardoor met zo'n 30 studies per jaar in feite een belangrijke bron van nieuwe concepten en nieuwe kennis beschikbaar komt over onze samenleving. Beschikbaar gesteld door personen die in leidinggevende posities in onze samenleving met deze concepten en kennis hebben leren werken.

Als de milieuschade in de zin van vernietiging van ecosystemen, verlies van bio-diversiteit e.d. van de kleinschalige goudwinning in ons land mede verdisconteerd worden in de maatschappelijke kosten van deze vorm van goudwinning, dan valt de balans van deze sector aanmerkelijk minder positief uit dan tot dusverre werd aangenomen. Als de ogen daar gesloten voor worden heeft de nieuwe goudkoorts sinds de jaren '90 van de vorige eeuw een dynamische sector opgeleverd waar velen hun brood verdienen, en van waaruit een niet te miskennen bijdrage wordt geleverd aan de nationale economie.

Otto Ezechiëls stelde zich de uitdaging om na te gaan of de nadelen geminimaliseerd kunnen worden om de voordelen meer tot hun recht te laten komen. Vandaar de titel van zijn MBA-'paper': *'Small-scale Gold Mining in Suriname, Environmental Challenges to Sustainability'*. De milieuschade van kleinschalige goudwinning is inderdaad enorm: omvangrijke ontbossing (meer dan bijvoorbeeld bij 80 jaar bauxietwinning!); vertroebeling van het kreek- en rivierwater; bodemerosie; verlies biodiversiteit; toename broedplaatsen voor de malariamuskiet; verstoring hydrologische processen; giftige stoffen als kwik in de voedselketen die ook de mens omvat, etc.. Ezechiëls gaat in zijn studie op elk van deze schadevormen apart in.

Spin-offs

Kleinschalige goudwinning heeft echter tegelijkertijd een positief effect op de economie van het land. De winning zelf kent diverse spin-offs, zoals het verbruik van olie, bootvervoer, binnenlandse vluchten, gebruik hotels en motels in de stad, taxi's, aanwending van smokkelgeld in de lokale economie, inkomens van duizenden huishoudens, etc.. Berekend is bijvoorbeeld (maar alles bij de kleinschalige goudwinning is op schattingen gebaseerd) dat 15-20 % van de economisch actieve bevolking in de goudwinning haar emploi vindt. Een deel van het goud wordt lokaal opgekocht. Dat deed de Centrale Bank tot enige jaren terug als enige, maar sindsdien zijn de opkoop en de export geliberaliseerd; een deel verdwijnt als smokkelwaar waarvan een belangrijk deel echter als deviezen of gekochte goederen terugkomt in onze economie. Een deel van het geheel ervan onttrekt zich aan de officiële economie, en maakt deel uit van de informele, in feite illegale economie van het land. De omvang van de informele en illegale activiteiten kan slechts bij benadering worden geschat.

Duurzaamheid

Ezechiëls richt zich vooral op de mogelijkheden van 'duurzame goudwinning', een begrip overigens dat een contradictio in terminis is, goudwinning is nooit duurzaam - ze houdt op als de voorraden uitgemijnd zijn - maar kan wel op een wijze bedreven worden dat het milieu er weinig schade van ondervindt. Er zijn internationaal standaarden voor, zoals ontleend aan het GSSD, the Global System for Sustainable Development. Er zijn ook dichter bij huis praktijken, die meer in die richting gaan, zoals bij onze burens: Guyana en Frans Guyana. In beide landen, meer in Frans Guyana, is de milieuvernietiging meer onder controle gebracht, door wetgeving; betere dataverzameling; instituten van inspectie en controle; voorzieningen voor de verhoging van het veiligheidsniveau in de goudvelden; training van de goudzoekers om meer milieuvriendelijke winningstechnieken te gebruiken; betere organisatie van en overleg met een vertegenwoordiging van de goudzoekers, e.d. Allemaal zaken die de opbrengsten doen toenemen, de werkplek veiliger maken en schadelijke milieu-effecten verminderen.

De standaarden zijn er, succesvolle voorbeelden van elders ook, rest de besluitvaardigheid en de politieke wil om ook in dit deel van onze economie orde en rust te brengen, waardoor uiteindelijk de negatieve impact op het milieu kan worden verminderd, maar ook het informele en illegale karakter kan worden afgezwakt waardoor o.a. de overheidsinkomsten zullen toenemen die weer aangewend kunnen worden voor verdere structurering van de sector en om voorzieningen ten algemene nutte, met name in het binnenland, te financieren.